

A Szirén Integrált Könyvtári rendszer fejlesztése 1985-ben kezdődött.

Jellemzői röviden:

Országos Közös Katalogizálás alapja a Szirénbe beépített Z39.50-es kliens modul, valamint az, hogy szerverünk Z39.50-es.

A rendszer lényege: ha bármelyik könyvtárban leírnak egy dokumentumot, az azonnal fölkerül a központi szerverre. A Szirén adatbeviteli űrlapján szerverünket közvetlenül elérve, néhány kattintással az összes többi könyvtár azonnal átemelheti a leírást. A rendszer hatalmas előnye, hogy tetszőleges típusú dokumentum (könyv, audiovizuális, hangdokumentum, folyóirat, cikk) analitikákkal, a többkötetes dokumentumok közös adatokkal és kötetleírásokkal egy mozdulattal átvehetők. A rendszer saját központi adatbázisunkon kívül számos külföldi könyvtárat is közvetlenül elér, tehát ugyancsak a Szirénbe átemelhető pl. a Library of Congress, az Oxford University stb. bármelyik bibliográfiai leírása, megoldva ezzel az idegen nyelvű dokumentumok leírását.

Országos Virtuális Könyvtár: egy on-line, osztott virtuális könyvtár. Az adatbázisban minden könyvtár minden adata egyetlen kereséssel lekérdezhető, tehát az adatbázis egyúttal lelőhely adatbázisként is működik. A világon működő Z39.50-es szerverek szokásos megoldásán túl a mi szerverünk egyetlen internetes kapcsolatfelvétellel a résztvevő könyvtári adatbázisokat végig keresve teljeskörű választ ad a kereső kérdésre, ez nagyságrendi gyorsulást jelent a válaszidők tekintetében. Ezen kívül ugyancsak komoly újítás, hogy a dokumentum átvételekor teljes bibliográfiai leírást kapunk -analitikástól, kötetleírásostól- a világban szokásos egyetlen tétel (pl. egy kötet, vagy egy analitika nélküli leírás) helyett!

Mit jelent az on-line osztott virtuális könyvtár?

On-line: Ha bárhol feldolgoznak egy dokumentumot, az azonnal fölkerül az internetre és mindenki számára látható.

Osztott: A résztvevő könyvtárak adatbázisai egymástól függetlenül tárolódnak, a keresők pillanatok alatt végig keresik az összes adatbázis összes adatát. Jelenleg kb. 20.000.000 leírás található a szerveren.

Virtuális könyvtár: A nélkül, hogy a könyvtárban lennénk, tájékozódhatnak arról, hogy adott dokumentummal rendelkezik-e adott könyvtár, könyvtár-csoport. Ez a lelőhely adatbázis funkció. A virtuális könyvtárak sok csoportját választhatjuk, megnézhetjük pl., hogy adott településen, vagy adott megyében, vagy szűkebb-tágabb régióban hol lelhető föl a dokumentum, de tematikus csoportok is vannak.

Ellátó rendszer: Ha egy könyvtár fiókkönyvtárakkal rendelkezik és ellátó rendszerként működik, azt a Szirén rendkívül egyszerűen és hatékonyan kezeli. A fiókkönyvtárnak lehet saját állományrésze, mozgó része, mind a kereső felület, mind a kölcsönzés könnyedén megbirkózik a feladattal. E mellett a regionális rendszerben való tájékozódást az országos virtuális könyvtár is segíti, mert az adott régió könyvtárait egy, a többtől elkülönített virtuális könyvtár-csoportba is be lehet sorolni, és ennek kiválasztásakor a keresések csak az adott régió könyvtáira vonatkoznak.

WEB-OPAC: adott könyvtár saját szerverén is üzemeltetheti on-line virtuális könyvtárát. Az országos virtuális könyvtárhoz képest ez azt a többletet adja, hogy az olvasók saját aktuális kölcsönzési információikhoz is hozzáférhetnek.

Live-update: automatikus program és adatbázis frissítés: már kezdetektől nagy hangsúlyt fektettünk a minél kényelmesebb munkakörülmények megteremtésére. Ennek egyik megvalósítása az, hogy a felhasználónak nem kell figyelnie, mikor kerül új verzió vagy adatbázis csomag a szerverre, mert azt a rendszer figyeli és automatikusan letölti. Így a programok és adatbázisok mindig naprakészek.

Kliens-szerver architektúra: a Szirén egy nemzetközi kliens-szerver architektúrájú rendszer, melyben a szerver egy központi Linux gép, és minden könyvtár Szirénje egy-egy kliens. Ezek a kliensek önmagukban egy lokális hálózatot is jelenthetnek, melyben a munkaállomások száma nem korlátozott. Az adatok a kliens és szerver között folyamatosan áramlanak, és jutnak el az összes további klienshez, a többi könyvtárhoz. A Szirénben a munka tehát egy nagy, közös rendszerben folyik. **Karakterkészlet:** A rendszer kezeli az összes latin betűs európai karaktert.

Kompatibilitás más rendszerekkel: A Z39.50-es nemzetközi szabvány alkalmazásával a Szirén adatbázisok teljes körűen bekerültek a nemzetközi vérkeringésbe. A rendszer input-output szinten kezeli a HUNMARC-UNIMARC-USMARC formátumokat, képes bármilyen input karakterkészletet értelmezni és outputként a szokásos karakterkészletek mellett UTF8, vagy UNICODE-t alkalmazni.

A felhasználókról: Szerteágazó könyvtártípusok használják a rendszert, melyeket a virtuális könyvtárban tematikusan is csoportosítottunk. Folyamatosan alakulnak ki az újabb és újabb könyvtártípusokból alakuló új csoportok

DEMO-t mindenkinek ingyen küldünk.

Hasznos tudnivalók:

Szirén felhasználók száma 1600.

első installálás: Pannonhalma, Bencés iskolai könyvtár 1988.

internetcímünk: www.sziren.com

E-mail: sziren9@t-online.hu

Posta cím: 2458 Kulcs Arany János utca 28.

Tel/Fax: 06-20-571-4797

